

Извештај
за извршен надзор на законитоста на
работата од областа на животната средина на
општина Дебрца за 2022

Комисијата за вршење надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и на општините во градот Скопје формирана со Решение бр. 18-1092/2 од 16.02.2021 година, а врз основа и согласно Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината, на градот Скопје и општините во градот Скопје донесен од страна на Министерството за животна средина и просторно планирање со бр.18-521/2 од 17.03.2022 година, на ден 04.10.2022 година изврши надзор на законитоста на работата во општина Дебрца.

Надзорот е извршен врз основа на претходна најава до општината Дебрца од страна на министерството и тоа за следните области од законите за животна средина:

1. Постапка за одобрување на елаборати за животна средина
2. Постапка за издавање на Б-интегрирана еколошка дозвола
3. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на управување со отпадот.
4. Надзор на надлежностите на органите на општината, од областа на заштита на водите.
5. Надзор на надлежностите на органите на општината од областа на заштита од бучава во животната средина

Претставници од општина Дебрца присутни при вршењето на надзорот беа: Игор Мартиновски.

Во однос на првата точка која се однесува на спроведување на постапката за одобрување на елаборати за животната средина комисијата утврди дека: во општина Дебрца се увиде дека се спроведува постапката за одобрување на елаборати за заштита на животната средина и за истите се води регистер на издадени елаборати, Општината нема овластено лице за одобрување на елаборатите. И беа дадени насоки да се овласти вработениот кој ги одобрува елаборатите со писмено овластување но сеуште такво овластување не е донесено од страна на општината.

По однос на втората точка која се однесува на спроведување на постапката за издавање на Б интегрирани еколошки дозволи од страна на комисијата е утврдено дека согласно активностите кои произлегуваат од

Законот за животна средина во општината ја спроведува постапка за издавање на Б- интегрирани еколошки дозволи како и нивно обновување. Имаат 3 дозволи кои се издадени од страна на Општина Охрид, врз основа на меѓуопштински договор кој моментално не е во важност. Немаат одговорно лице кое би ги работело евентуалните нови барања за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи и не се песметува годишен надоместок за поседување на издадените Б-ИЕД. Во општината Дебрца немаат одговорно лице за издавање на Б-интегрирани еколошки дозволи.

По однос на обврските согласно Законот за животна средина :

- Има донесено ЛЕАП Септ./2019, со важност од 2019-2025.
- Нема формирано тело за следење на имплементација на ЛЕАП-от исто така нема доставено извештај до МЖСПП за спроведување на ЛЕАП-от, и се изјаснија дека немаат доволно средства за реализација на ЛЕАП-от.
- Општината ја нема исполнето обврската согласно член 154 од ЗЖС, нема донесено надворешен план за вонредни состојби.
- Општина нема вработено овластен инспектор за животна средина а врз основа на тоа нема донесено План за инспекциски надзор за 2022 година и нема годишен извештај за реализација на инспекциски надзор.
- Општината Дебрца моментално нема меѓуопштинска соработка со друга општина во областа на животна средина, предходно имало со општина Охрид.
- Општината се изјасни дека ја известува јавноста за состојбата во животната средина преку електронски медиуми.

Согласно третата точка согласно прописите кои произлегуваат од Законот за управување со отпадот:

- Од страна на општината се изјаснија дека: Градоначаникот на општината во врска со управување со отпад се грижи за отпадот што се создава од домаќинствата, како и друг отпад кој се создава во комерцијаниот и индустрискиот сектор, се грижи за јавната чистота и за собирање и расчистување на напуштениот отпад, предлага и донесува акти со кои ќе го регулира спречување, намалувањето, селектирањето, собирањето и транспортирањето на комуналниот отпад и комерцијаниот отпад, Градоначалникот соработува со градоначалниците од други општини заради воспоставување и функционирање на регионалниот систем за управување со отпад. Реализира проекти и презема мерки за подобрување на општината состојба со управувањето со отпад, соработува со управувачите со посебните текови отпад во рамките на системот за проширена одговорност на производителот за управување со посебни текови отпадот во согласност со прописите за проширена одговорност на производителите.

- Се изјасни дека: Советот на општината Дебрца немала денесено одлука за согласност за склучување на договор за соработка за воспоставување на регионален одбор за управување со отпад на регионално ниво.

- Општината не членува во меѓуопштински одбор за управување со отпад, кој сеуште бил во постапка на формирање помеѓу општините од Југо-западниот плански регион и Пелагонискиот плански регион.

- Согласно член 45 од ЗУО за интегрирана мрежа за управување со отпад општината немала определено локација каде што можат да бидат изградени, односно поставени претоварни станици за отпадот од општината Дебрца за претоварна станица планираат да биде во место викано Муцкер, општина Охрид.

- Општина Дебрца има основано јавно претпријатија ДЕБРЦА за собирање, транспортирање или третман на комуналниот и на другите видови неопасен отпад согласно член 60 од ЗУО.

- Општината се изјасни дека немала определено локација каде ќе се постават садови за собирање и селектирање на отпадот со кои ќе се овозможи селектирање на опасниот отпад од домаќинствата согласно обврските во рамките на законот за проширена одговорност на производителите.

- Општината нема основано депонија за неопасен и за инертен отпад.

- Општината не води Катастер за својата територија во кој би се евидентирале создавачите на неопасен отпад согласно член 101 од ЗОУ.

- Општина нема одговорено : Дали општината ја исполнува обврската за објавување на податоци кои се однесуваат на состојбата во управувањето со отпад, за постигнатиот напредок, идните активности за подобрување на состојбата за управување со отпад, како и споредбени податоци за постојната со претходната состојба за управување со отпад, согласно член 102 од ЗУО.

Немаме одговор на прашањето: Дали општината ја исполнува обврската за соработка со производителите на посебни текови на отпад, самостојно или преку колективен, со цел поттикнување на одделно собирање на отпадни производи, воспоставување на собирни центри и посебна инфраструктура за одделно собирање, согласно член 11 од ЗПОП.

- Се изјасни дека Градоначалникот на општината ја исполнува обврската според која е должен да склучи договор со колективен постапувач за отпад од пакување но се нема изјаснето со кој постапувач има склучен договор како собирач за отпад од пакување.

- Општина Дебрца граѓаните ги информирала преку објавување на Веб-страницата на Општината.

Согласно четвртата точка од Планот за вршење на надзор на законитоста на работата на органите на општината Дебрца, од страна на комисијата е утврдено дека согласно прописите кои произлегуваат од Законот за водите:

Во општината Дебрца има основано јавно комунално претпријатие за комунална дејност ДЕБРЦА, кој има прибавено водно право за новоизградните водоводи и канализациони системи, а за старите системи нема. Прибавена е Дозвола за користење на вода од каптиран извор за водоснабдување на Издеглавје како и Дозвола за испуштање на отпадни води за населените места Велмеј и Лешани.

- Општината при издавање на Б интегрирани еколошки дозволи не утврдува дали инсталацијата за активностите и дејностите за кои се издава дозвола за користење и дозвола за испуштање ги има прибавено од Министерство за животна средина и просторно планирање.

- Општината согласно член 96 став 2 од ЗВ нема донесено одлука за потребата за определување на заштитни зони.

- Општината во урбанистичките планови на општината не ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Општината нема донесено Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ.

- Општината не врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и не врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ.

- Согласно член 116 Општина Дебрца не обезбедила ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води.

- Општината нема донесено Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ.

- Согласно член 137 од ЗВ општината не ги исполнува обврските и нема преземени мерки за заштита на ерозивни подрачја и исто така немала определено граници на ерозивни подрачја.

Општината не ги исполнува обврските согласно член 141 од ЗВ не презема мерки за заштита од порои.

Општината се изјасни дека презема мерки за заштита и одбрана од поплави и тоа преку чистење на речни корита во урбани и кон урбани подрачје.

- Општината во прашалникот има одговорено дека нема донесено Оперативен план за заштита и одбрана од поплави согласно член 126 ЗВ.

- Општината не доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и не предвидела активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

Општината се изјасни дека го определила крајбрежниот заштитен појас за водотеците согласно член 131 и го имала делумно уредено крајбрежниот појас согласно член 132 од ЗВ.

-Општината секоја година до крајот на Септември врши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во соотстојба да предизвикат поплави на земиштето.

-Општината немала донесено Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и истите немаат мерни места за мониторинг на водни тела.

-Општината имала основано јавно комунално претпријатије за вршење на дејноста и работење и одржување на системот за водоснабдување и снабдувањето со вода за пиење согласно член 185 од ЗВ.

- Општината обезбедила вода за пиење преку хлорирање.

- Општина Дебрца нема реализирано инспекциски надзор согласно член 229.

Согласно петата точка од областа на заштита од бучава во животната средина

-Општината не превзема активности при издавање на одобренција за градба во врска со посебните услови и мерки во врска со стандардите за заштита од бучава согласно и член 23 од ЗЗБЖС, како и член 35 од ЗЗБЖС.

-Општината нема склучено договор со овластено правно лице за мерење на бучава.

Општината не превзема никакви мерки согласно овластувањата во Законот за заштита од бучава.

Врз основа на сето горенаведено комисијата за вршењето на надзорот ги увиде следниве недостатоци кои е потребно општината да ги отклони и за тоа да го известат министерството, и даде неколку препораки:

-Потребно е да се опфаќаат сите надлежности од областа на животната средина кои ги има општината, а кои произлегуваат пред сè од Законот за животна средина, Законот за управување со отпадот, Законот за водите, Законот за заштита од бучавата во животната средина и останатите закони од областа на животната средина, во спроведување на постапките каде беше констатирано дека не се спроведуваат, Според констатираното еден вработен засега работи на спроведување на сите закони во областа, а истиот не е вработен на работно место за заштита на животната средина, а согласно систематизацијата имаат систематизирано само едно место и тоа Помлад соработник за локален економски развој и заштита на животната средина и за инспектор за животна средина а немаат ниту еден вработен на тие две работни места. Еден вработен со систематизирани работни обврски на друго работно место не е во можност се да опфати, дополнително што е ангажиран главно за повеќе области надвор од областа на животната средина, потребно е да се постапи согласно заклучокот на Влада и да се систематизира работно место на кое ќе биде вработен или распореден извршител а кој ќе работи исклучиво на областа на заштита на животната средина. Доколку не постои можност за ангажирање на вработен да се направи меѓуопштинска соработка

со некоја од околните општини со цел размена на работна сила и помош меѓу општините како што тоа било порано.

- Да се подготви ЛЕАП,

- Општината да ја исполни обврската согласно член 154 од ЗЖС, да се донесе надворешен план за вонредни состојби.

- Да се отпочне да се постапува целосно согласно Законот за бучава,

- Да се изготви писмено овластување за вработен кој ќе ги одобрува Елаборатите за животна средина и писмено овластување за вработен кој ќе ги одобрува Б-интегрираните еколошки дозволи. Да се дозволи и овозможи обука.

Да се отпочне под итно да се песметува годишен надоместок за поседување на издадените Б-ИЕД.

Да се вработи овластен инспектор за животна средина која обврска доага и со новиот закон за инспекциски надзор во животната средина.

Во областа на отпадот комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

Се укажува Градоначалникот на општината да ја исполни обврската за соработка со производителите на посебни текови со отпад, со цел поттикнување на одделно собирање на отпадни производи, воспоставување на собирни центри и посебна инфраструктура за одделно собирае, согласно член 11 од ЗПОП.

Се укажува на општината да им овозможи на домаќинствата примарна селекција на отпадот кој го создаваат.

Се препорачува на општината да се вклучи во активностите во процесите на воспоставување на регионален систем за управување со отпад.

Во областа на водите комисијата укажува на следниве недостатоци кои е потребно да се отстранат:

- За издадените дозволи за користење за вода или дозвола за испуштање, шест месеци пред истекот на рокот на важност на дозволите потребно е да се достави барање за нивно продолжување до Министерството за животна средина и просторно планирање. Општината да прибави Дозвола за испуштање на води и испуштање и фрлање материи и супстанции во реципиентите согласно член 79 од ЗВза населените места за кои не е прибавена дозволата, како и да прибави дозволи за користење за водните тела од кои се користи вода за водоснабдување за кои не е прибавена истата.

- Општината потребно е согласно член 96 став 2 од ЗВ да донесе Одлука за потребата од определување на заштитни зони за водни тела од кои се користи

вода за консумирање од страна на човекот. Одлуката за потребата со барање и Елаборат за определување на заштитни зони потребно е да се достави до Министерство за здравство и Министерство за животна средина и просторно планирање за да согласно член 96 став 1 од ЗВ се изработи Предлог одлука за заштитни зони која ќе ја донесе Владата на РСМакедонија. По донесување на одлуката од страна на Владата на РСМакедонија потребно е општината во урбанистичките планови на општината да ги прикажува картографски заштитните зони, согласно член 98 став 4 ЗВ.

- Потребно е општината да донесе Програма за одведување, собирање и пречистување на урбаните отпадни води согласно член 114 од ЗВ и да врши одведување и собирање на отпадните води што произлегуваат или се создаваат на нивното подрачје, вклучувајќи го и отстранувањето на тињата и да врши пречистување на отпадните води согласно член 113 од ЗВ. Согласно член 116 да обезбеди ефлуентите од индустриските отпадни води коишто влегуваат во системите за собирање и прочистување на урбани отпадни води да бидат подложни на потребниот предтретман.

- Општината да донесе Програма за заштита од штетно дејство на водите согласно член 124 ЗВ (која треба да содржи изградба на насипи, акумулации, регулација на реки, уредување на порои, заштита на земјиште од ерозија, шумување и сл.) и да се преземаат мерките за заштита од друго штетно дејство на водите во урбаните подрачја согласно оваа програма.

- Согласно член 143 општината да изработи, доставува и објавува извештаи за активностите реализирани во претходната година и предвидените активности за наредната година во врска со заштитата од штетното дејство на водите.

- Согласно член 126 од ЗВ потребно е Оперативниот план за заштита и одбрана од поплави во континуитет да се донесува од страна на општината, да се доставува до Министерство за животна средина и просторно планирање и да се спроведува истиот.

- Општината согласно член 131 во населените места има можност да го определува крајбрежниот заштитен појас за водотеците за кои не е определен истиот и да го уреди согласно член 132.

- Советот на општината на територијата под нејзина надлежност потребно е да ги определи границите на ерозивното подрачје и подрачјето загрошено од ерозија како и да ги утврди мерките и работите за заштита на земјиштето од ерозија и уредувањето на пороите, врз основа на техничка документација согласно член 135 од ЗВ и да ги презема мерките за заштита на ерозивни подрачја согласно член 137 од ЗВ.

- Согласно член 133 секоја година до крајот на септември општината да изврши проценка дали водотеците на подрачјето кое е под нивна надлежност се во состојба да предизвикат поплави на земјиштето и дали обезбедуваат непречен

проток на водата. Доколку водотеците не обезбедуваат непречен проток се преземат мерки од страна на општината.

- Општината потребно е да донесе Програма за мониторинг на водите согласно член 145 став 7 од ЗВ и редовно да доставува податоци од мониторинг согласно член 156 ЗВ.

За превземените активности општината да го извести министерството, Одделение за соработка со локална самоуправа во Секторот за соработка со локална самоуправа и управно надзорни работи во рок од **6 месеци** со писмен допис.

Скопје, 2022 година

Претседател на Комисија
Танја Кировска Филиќ

Членови од Комисијата присутни на надзорот:

Лумни Јашари

Ирена Николоска

Сашо Илиќ

Членови на комисијата кои учествуваа во извештајот:

Даниела Ристова,

Даниела Наумоска,